

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ імені Івана Боберського
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В
СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУПАХ
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки *бакалаврів*

(рівень вищої освіти)

галузь знань _____ 01 Освіта _____

(шифр і назва напрямку)

спеціальності *014 Середня освіта (Фізична культура)*

017 Фізична культура і спорт ОПП ФК різних груп населення

(шифр і назва спеціальності)

Львів

Навчальна програма з дисципліни «Методика викладання фізичного виховання в спеціальних медичних групах» для студентів за спеціальністю 014 Середня освіта (фізичне виховання), 017 Фізична культура і спорт *ОПП ФК різних груп населення*

VII с. (денна форма навчання), IX с. (заочна форма навчання)

Розробник: *проф., Боднар І. Р.*

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики фізичної культури

Протокол від “ ” 20 року №

Завідувач кафедри теорії і методики фізичної культури
_____ (Боднар І.Р.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету ПО

Протокол від, “ ” _____ 20__ року № ____

Голова _____ (_____)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

©Боднар І.Р., 20 рік

© Кафедра теорії і методики фізичної культури, 20 рік

Програма вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання фізичного виховання в спеціальних медичних групах» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта та 017 Фізична культура і спорт *ОПП ФВіС РГН*.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є педагогічна діяльність вчителя фізичної культури, теоретико-методичні основи фізичного виховання школярів СМГ; організація навчального процесу з фізичного виховання в ЗЗСО зі школярами СМГ; методика занять зі школярами з різними захворюваннями, інклюзивне ФВ.

Міждисциплінарні зв'язки: теорія і методика фізичного виховання, анатомія, фізіологія, біохімія, педагогіка, психологія, педагогічна практика.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:
Змістовний модуль 1. Теоретико-організаційні основи фізичного виховання школярів у спеціальній медичній групі.

Змістовний модуль 2. Організаційно-методичні особливості уроку фізичної культури та позаурочних занять з учнями СМГ

Змістовний модуль 3. Особливості методики фізичного виховання учнів СМГ з різними захворюваннями

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Методика викладання фізичного виховання в спеціальних медичних групах» є закріплення знань загальних теоретико-методичних основ фізичного виховання школярів та засвоєння методичних і організаційних особливостей фізичного виховання учнів, які за станом здоров'я скеровані до спеціальних медичних груп.

1.2. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:** сучасний стан і перспективи удосконалення ФВ учнів СМГ; сучасні теоретико-методичні підходи щодо змісту і організації ФВ в ЗЗСО; завдання, принципи і функції ФВ учнів СМГ; критерії поділу учнів СМГ на групи і підгрупи для занять з ФВ; особливості побудови і методики уроку ФК і позаурочних форм ФВ учнів СМГ; сучасні підходи у плануванні, обліку і контролю у ФВ учнів СМГ; особливості методики занять з ФВ для учнів з різними захворюваннями; рекомендовані і протипоказані їм засоби ФВ;

вміти: планувати, організовувати і здійснювати процес ФВ зі школярами, які за станом здоров'я скеровані до СМГ в умовах ЗЗСО; організувати і провести урок ФК, різні позаурочні форми ФВ, вести облік і контроль; оволодіти нетрадиційними методиками, що сприяють ліквідації або стійкій компенсації порушень з боку органів і систем, викликаних тим чи іншим захворюванням, сприяють загартуванню, різнобічному фізичному розвитку, формуванню знань, вмінь та навичок, звички та потреби в заняттях фізичними вправами.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Компетентності для ОПП Фізична культура різних груп населення

СК 4. Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.

СК 5. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.

СК 10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

Програмні результати навчання

ПРН 7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.

ПРН 10. Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1. Теоретико-організаційні основи фізичного виховання школярів у спеціальній медичній групі.

Тема 1. Сучасний стан і перспективи удосконалення фізичного виховання учнів у спеціальній медичній групі. Завдання, принципи, функції фізичного виховання учнів спеціальній медичній групі. Характеристика стану здоров'я та фізичного розвитку учнів спеціальній медичній групі. Анатомо-фізіологічна характеристика. Педагогічна характеристика. Завдання фізичного виховання учнів з відхиленнями в стані здоров'я. Принципи фізичного виховання. Функції фізичного виховання учнів спеціальній медичній групі.

Тема 2. Організація навчального процесу у ЗЗСО з учнями спеціальній медичній групі. Організація процесу фізичного виховання учнів з послабленим здоров'ям у загальноосвітніх школах. Поділ школярів на групи

здоров'я. Поділ школярів на медичні групи. Комплектування підгруп спеціальної медичної групи.

Тема 3. Характеристика засобів і методів фізичного виховання учнів спеціальної медичної групи. Характеристика допоміжних засобів фізичного виховання учнів спеціальної медичної групи. Природні фактори. Гігієнічні чинники. Гігієнічні вимоги до організації режиму дня. Характеристика фізичних вправ у фізичному вихованні дітей спеціальної медичної групи. Методи фізичного виховання. Сучасні підходи у застосуванні засобів фізичного виховання учнів спеціальної медичної групи.

Змістовний модуль 2. Організаційно-методичні особливості уроку фізичної культури та позаурочних занять з учнями СМГ.

Тема 4. Урок фізичної культури з учнями СМГ (організаційні та методичні особливості). Вимоги до уроку фізичної культури в СМГ. Побудова і методика уроку. Загальна і моторна щільність уроку. Інтенсивність фізичних навантажень. Дозування фізичного навантаження. Особливості методики розвитку фізичних якостей.

Тема 5. Особливості методики позаурочних занять учнів спеціальної медичної групи. Додаткові уроки фізичної культури. Фізкультурні заходи в режимі дня школи (гімнастика до уроків, фізкультхвилинки і фізкультпаузи на уроках, рухливі ігри на перерві). Організаційно-методичні особливості самостійних (індивідуальних) занять: ранкова (гігієнічна) гімнастика та виконання домашнього завдання з фізичної культури.

Тема 6. Планування, облік і контроль у фізичному вихованні учнів СМГ. Програма з фізичної культури для учнів СМГ. Періоди фізичного виховання учнів СМГ. Контрольні заходи. Лікарсько-педагогічні спостереження. Самоконтроль.

МОДУЛЬ 2

Змістовний модуль 3. Особливості методики фізичного виховання учнів СМГ з різними захворюваннями

Тема 7. Особливості методики фізичного виховання учнів СМГ з різними захворюваннями. Терміни допуску учнів до занять у спеціальній медичній групі. Особливості методики занять з фізичного виховання учнів з серцево-судинними захворюваннями. Методичні особливості занять при захворюваннях органів травлення. Особливості методики при захворюваннях залоз внутрішньої секреції і розладах обміну речовин. Особливості методики фізичного виховання з учнями, які страждають нервово-психічними захворюваннями. Організація і методика занять з учнями, які мають

порушення зору. Фізичне виховання з учнями, які мають вади постави. Методика занять зі учнями з пошкодженнями опорно-рухового апарату.

3. Рекомендована література

Основна література:

1. Семенова Н., Боднар І., Боднарчук О. Теорія методика й організація фізичного виховання дітей із нозологіями в закладах дошкільної та загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського; 2023. 256 с.
2. Боднар І. Р. Теорія, методика та організація фізичного виховання учнів у спеціальній медичній групі : навч. посіб. / І. Р. Боднар. – Л. ЛДУФК, 2013. 170 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/3751>

Додаткова література:

3. Боднар І. Інтегративне фізичне виховання школярів різних медичних груп : моногр. / Іванна Боднар. - Л. : ЛДУФК, 2014. – 300 с. - ISBN:978-966-2328-74-5 <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/3763>
4. Боднар І. Диференційоване фізичне виховання : навч. посіб. / Іванна Боднар. - Львів : ЛДУФК, 2017. 197 с <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/15661>
5. Майер В. І. Програма для спеціальної медичної групи (5-9 класи) / Майер В. І., Деревянко В. В. - Київ, 2008. 56 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/5247>
6. Методика проведення фізичної культури в спеціальних медичних групах : навч.-метод. посібник / укл. О.Д. Гауряк, Л.Г. Доцюк. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2021. 156 с. https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2264/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0_%D0%A1%D0%9C%D0%93_%D0%93%D0%B0%D1%83%D1%80%D1%8F%D0%BA_%D0%94%D0%BE%D1%86%D1%8E%D0%BA.pdf?sequence=1&isAllowed=y
7. Оцінювання фізичної підготовленості та здоров'я різних груп населення : монографія / [Боднар І. Р., Виноградський Б. А., Павлова Ю. О., Ріпак М. О., Дух Т. І., Стефанишин М. В.]. - Львів : ЛДУФК, 2018. 132 с <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/19444>
8. Фізична культура : програма для спеціальних медичних груп загальноосвітніх навчальних закладів І ступеня (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист №1/11-5812 від 05.10.2005) <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/5246>
9. Особливості фізичного виховання при різних захворюваннях : лекція з навчальної дисципліни "Диференційоване фізичне виховання" Боднар Іванна, Сороколіт, Наталія <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/19930>

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Виконання завдань практичних занять.
3. Перевірка завдань для самостійної роботи.
4. Перевірка матеріалів самопідготовки.

Підсумковий контроль – іспит (VIII семестр – денна форма навчання).

Екзаменаційні вимоги

1. Вплив фізичних вправ на організм дитини з послабленим здоров'ям
2. Особливості методики формування позитивного ставлення учнів СМГ до занять фізичними вправами
3. Особливості захворюваності учнів СМГ
4. Сучасні проблеми фізичного виховання у СМГ
5. Функції педагогічного процесу фізичного виховання учнів СМГ
6. Завдання фізичного виховання учнів СМГ
7. Принципи фізичного виховання
8. Комплектування медичних груп для занять з фізичного виховання у загальноосвітніх школах.
9. Комплектування підгруп для занять з фізичного виховання у загальноосвітніх школах.
10. Способи організації процесу фізичного виховання у ЗЗСО зі СМГ
11. Характеристика засобів, методів фізичного виховання учнів СМГ.
12. Особливості методики застосування загартовуючих заходів.
13. Фізичні вправи у фізичному вихованні учнів СМГ.
14. Сучасні підходи у методиці і організації фізичного виховання учнів СМГ.
15. Періоди фізичного виховання учнів спеціальної медичної групи
16. Організаційні форми фізичного виховання учнів спеціальної медичної групи у загальноосвітніх закладах
17. Характеристика навчальної програми з фізичної культури для учнів спеціальної медичної групи.
18. Відмінності програмного матеріалу для учнів СМГ.
19. Вимоги до уроку фізичної культури в спеціальної медичної групи.
20. Методичні і організаційні особливості уроку з фізичної культури у спеціальній медичній групі.
21. Особливості дозування фізичного навантаження учнів спеціальної медичної групи.
22. Задачі, засоби, методичні особливості підготовчої і вступної частин уроку фізичної культури для учнів спеціальної медичної групи .
23. Задачі, засоби, методичні особливості основної і заключної частин уроку фізичної культури для учнів спеціальної медичної групи .
24. Моторна щільність уроків фізичної культури для дітей спеціальної медичної групи.

25. Розвиток фізичних якостей у дітей спеціальної медичної групи.
26. Організація і методика фізкультурних занять в режимі навчального дня з дітьми спеціальної медичної групи.
27. Організація і методика масових фізкультурно-оздоровчих заходів з дітьми спеціальної медичної групи
28. Організація і методика самостійних занять (індивідуальних і групових).
29. Організація і методика самостійних занять учнів спеціальної медичної групи.
30. Нетрадиційні, авторські методики оздоровлення з застосуванням фізичних вправ.
31. Особливості обліку у фізичному вихованні учнів спеціальної медичної групи.
32. Контроль і самоконтроль у фізичному вихованні учнів спеціальної медичної групи.
33. Загальні риси методики занять з фізичної культури з учнями, які страждають на хвороби серця
34. Методичні прийоми для зниження функціонального навантаження на серцевий м'яз у підготовчому періоді фізичного виховання.
35. Методичні рекомендації для зниження функціонального навантаження на судини у підготовчому періоді фізичного виховання.
36. Особливості методики занять з учнями, які страждають на підвищений артеріальний тиск.
37. Загальні риси методики фізичного виховання учнів, які страждають на захворювання органів дихання.
38. Загальні риси методики фізичного виховання учнів підгрупи "Б" спеціальної медичної групи (захворювання органів травлення, сечостатевої, нервової систем, порушення обміну речовин).
39. Організаційно-методичні особливості уроку фізичної культури з дітьми підгрупи "В" спеціальної медичної групи (вади зору, опорно-рухового апарату)..
40. Особливості методики фізичного виховання учнів із захворюваннями органів травлення
41. Особливості методики фізичного виховання учнів із неврозами.
42. Особливості методики фізичного виховання учнів з порушеннями постави.
43. Особливості методики фізичного виховання учнів з порушеннями зору.

